

togs stenen ur muren och restes på sin nuvarande plats, invid östra gavelväggen, omedelbart framför det ställe, där stenen tidigare legat.

Aschaneus (F b 5): »På samma gafuel [som de förut omtalade U 256 och 257], neder på grundvhalen, vthi Söderhornedt, på en slät grå sten, synes dänna R-skrift, dätt mere är inmuradt», (F a 6): »nederst widh grundwalen på Södergavlen»; Rhezelius: »Vnder grundwalen»; Bureus (F a 5): »Sunnantil». Peringskiöld: »Fresta Kyrkemur Öster sijdan».

Grå granit med svagt rödaktig skiftning. Höjd 2 m., bredd (över ristningens nederkant) 1,50 m. På v. sidan är kanten avslagen, varvid en del av runslingan har gått förlorad. Ytan är jämn och vacker. Ristningen är omsorgsfullt utförd och väl bevarad.

Inskrift:

× iluki × lit × raisa × - - - na × - - - R × biarn × bropur × sin × auk × giluk × at × sun sin ×
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Illugi let ræisa [stæi]na [æfti]R Biorn, broður sinn, ok Gillaug at sun sinn.

»Illuge lät resa stenarna efter Björn, sin broder, och Gillög efter sin son.»

Till läsningen: Icke stungna äro 4 och 45 k. Däremot är 41 g säkert stunget. 13 a: nedre delen av hst finnes kvar jämte nedre delen av v. bst. Det följande ordet har säkert varit **stina**; endast de två sista runorna äro säkra. Efter 50 n finns en rund fördjupning, som möjligen kan vara huggen. — Aschaneus (F b 5): 29—34 **fapur**, (F a 6) **apur**, 41 k. — Rhezelius: 41—42 **ku**. — Helgonius o. Hadorph: 41 k. — Dybeck: 41 k. — Brate: 41 g.

Om namnet *Illugi* se U 41, om *Gillaug* Sö 205.

Viktigt är, att runorna 17—18 **na** äro bevarade och att alltså pluralformen **stina** »stenarna» är säkerställd. U 255 har följaktligen hört samman med U 267 vid Harby, 2,5 km. SÖ om Fresta kyrka. De ha tillsammans, jämte U 268, utgjort ett minnesmärke, rest över Björn av hans broder Illuge och hans moder Gillög. U 267 och 268 stå kvar på den ursprungliga platsen vid bron, men U 255 har tidigt i samband med kyrkobygget blivit förd till Fresta och inlagd i kyrkans grundval.

Ristningen är, liksom U 267 och 268, utförd av Fot.

256. Fresta kyrka.

Pl. 158, 160.

Litteratur: B 80, L 408, M. Aschaneus, F b 5 s. 64; J. Bureus, F a 6 s. 163 (Rhezelius), F a 5 n:r 107, F a 1 s. 27; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 190; UFT h. 4 (1875), s. 22; E. Brate, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 80); Brate foto 1903 (ATA).

Runstenen låg före 1940 inmurad i östra kyrkväggen, o. 2,65 m. från nordöstra hörnet, på 12—14 cm. avstånd från marken, med fotändan åt S. Ristningen var i sin helhet fullt synlig. År 1940 framtogs stenen ur muren och restes på sin nuvarande plats, invid östra gavelväggen, omedelbart framför det ställe, där stenen tidigare var inmurad.

Aschaneus (F b 5): »På östergavlen, mit under fönstret, neder på Grundwhaalen, dänna gråa sten; och af sit förriga grafställe förder. Vti en gemen Orm, mäd en liten orm kring Halsen..

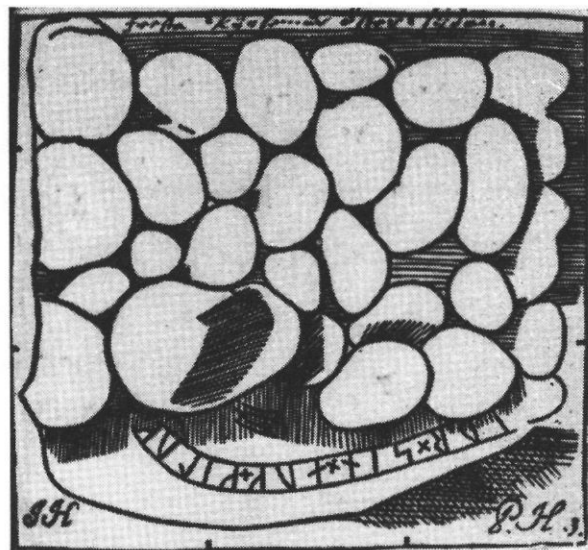

Fig. 260. U 255. Fresta kyrka. Efter B 81.

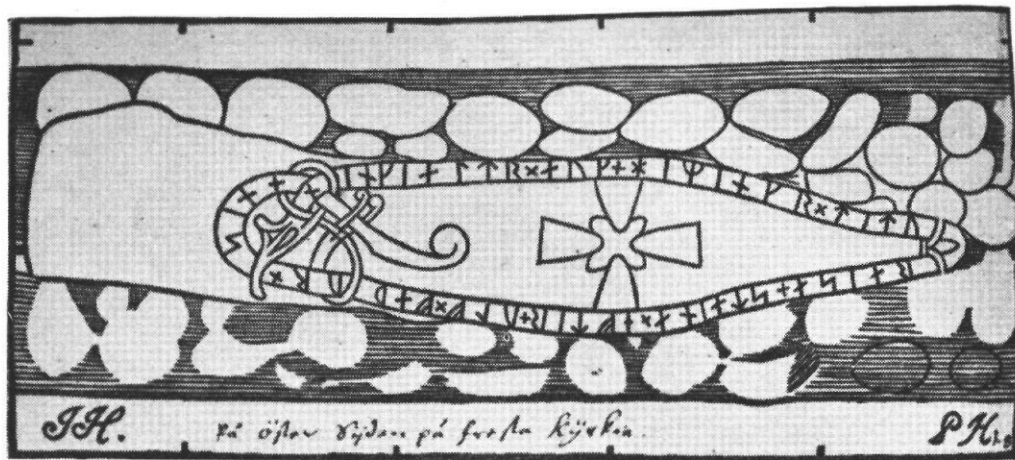

Fig. 261. U 256. Fresta kyrka. Efter B 80.

Nota. Dätte Monumentet berömer sönerna, som stenen lätte resa och skrifa efter sin fader.» Rhezelius: »På Öster gafwelen»; Bureus: »Östan til». Peringskiöld: »På öster Sijdan på Fresta Kyrkia.»

Grå, grovkornig granit med röd skiftning. Stenen har en mycket vacker spetsig form, bredast på mitten. Höjd 2,59 m., över nuvarande markytan 2,30 m., bredd (vid mitten) 0,54 m. Stenens tjocklek är 0,49 m. Den ristade ytan är jämn. Ristningen är synnerligen väl bevarad. I större delen av runslingan på stenens båda sidor saknas yttre slinglinje. Runorna äro huggna ända ut i kanterna. Stenen förefaller sålunda icke att vara skadad.

Inskrift:

× **inkialtr** × **auk** × **heminkr** × **litu** × **raisa** × **staina** × **eftir** · **ulf** × **fapur** × **sin** ×

5 10 15 20 25 30 35 40 45

Ingjaldr ok Hæmingr letu ræisa stæina æftir Ulf, faður sinn.

»Ingjald och Häming läto resa stenarna efter Ulv, sin fader.»

Till läsningen: Icke stungna äro 3 och 17 **k**. Däremot äro 13 och 34 **e** försedda med tydlig, djup prick. — Aschaneus: 7 **a**, 13 **a**, 17—18 **kar**, 34 **i**, 39—41 **ulfuar**. — Rhezelius: 13 och 34 **e**. Bureus (F a 5) har felaktigt 13 **a**. — Hadorph o. Helgonius: 13 **i**, 34 **e**. Sk × efter 49 **n** har på träsnittet blivit för stort och fått formen av ett **a**. — Brate: 13 **e**, 34 **e**.

Om namnet *Hæmingr* se U 101.

Både ornamentik och inskrift äro skickligt utförda. Mönstret är väl avpassat till stenens form, och runorna fylla med jämna mellanrum ut den av drakkroppen bildade slingan. Mycket talar för att denna runsten, liksom U 255 och 267—268, är utförd av Fot.

257. Fresta kyrka.

Pl. 160.

Litteratur: B 78, L 410. M. Aschaneus, F b 5 s. 64; J. Bureus, F a 6 s. 89 (Bureus), 104 (Aschaneus), 164 (Rhezelius), F a 5 n:r 108; J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 191; UFT h. 4 (1875), s. 23; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 84, 120, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Aschaneus a. a., enkel bläckteckning; P. Helgonius, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 78); Brate foto 1903 (ATA).

Del av en runsten, som före 1940 satt inmurad i östra kyrkväggen, omedelbart ovanför U 256, omkring 0,55 m. över marken och omkring 3,80 m. från nordöstra hörnet. Hela den ristade ytan var synlig. År 1940 framtogs stenen och insattes i vapenhusets inre vägg på norra sidan.